

Οι Έλληνες μετανάστες στο Σίδνεϋ

Μέρος δέκατο τρίτο

Οπως είπαμε πιο πάνω, οι Έλληνες είχαν αρχίσει να μεταναστεύουν στην Αυστραλία από τις αρχές του αιώνα αλλά η μεγάλη μετανάστευση Ελλήνων άρχισε τα μέσα του 1950. Η ανεργία και η φτώχεια στην πατρίδα τους ανάγκασε να την εγκαταλείψουν και να ταξιδέψουν 30 μέρες μέσα στον ωκεανό με κάτι παλιοκάραβα του Χανδρή όπως το Πατρίς, Ελληνίς και Κυρήνεια που έφταναν φορτωμένα νέους και νέες. Πολλούς από αυτούς τους έστελνε δωρεάν η ΔΕΜΕ. Για άλλους πλήρωνε τα ναύλα το παγκόσμιο συμβούλιο εκκλησιών. Αρχές του 1960 ερχόταν κατά χιλιάδες. Οι συγγενείς τους εδώ τους έκαναν προσκλήσεις, μπορούσες να φέρεις μέχρι και ξαδέρφη και ξαδέρφες. Άλλοι πάλι έφερναν αρραβωνιαστικούς η αρραβωνιαστικές και παντρευόταν για να μείνουν. Μεγάλη υπόθεση εκείνα τα χρόνια για ένα πατέρα να παντρέψει το κορίτσι του χωρίς προίκα. Θα το έστελνε και στο φεγγάρι αν γινόταν.

Που να μείνει τόσος κόσμος; Λίγοι είχαν τότε δικά του σπίτια και εκεί εμένα στριμωγμένη πολύ. Στην κουζίνα έπρεπε να περιμένεις στην ουρά για να μαγειρέψεις, το ίδιο και στο μπάνιο. Και έπεφταν όλοι με τα μούτρα στη δουλειά. Όσοι ήταν ανήλικοι για να παίρνουν βδομαδιακό μεγάλο έβγαζαν ψεύτικα πιστοποιητικά ηλικίας κάτω από την επίβλεψη του επιστάτη που κατά 90 τοις εκατό ήταν Εγγλέζοι. Η πιο πολλές κοπέλες δούλευαν στα μοδιστράδικα με τα αφεντικά τους εβραίους. Το βδομαδιακό δεν ήταν και άσχημο, με λίγη οικονομία εμένα και μερικά χρήματα για να αποταμιεύω στην τράπεζα για την αγορά του πρώτου σπιτιού. Αν δούλευαν οι δύο περνούσαν με το μισθό του ενός και του άλλου πήγαινε στην τράπεζα. Τα είδη πρώτης ανάγκης ήταν φθηνά. Κρέας έτρωγαν άφθονο. Ειδικά οι Έλληνες που το είχαν λίγο στον τόπο τους.

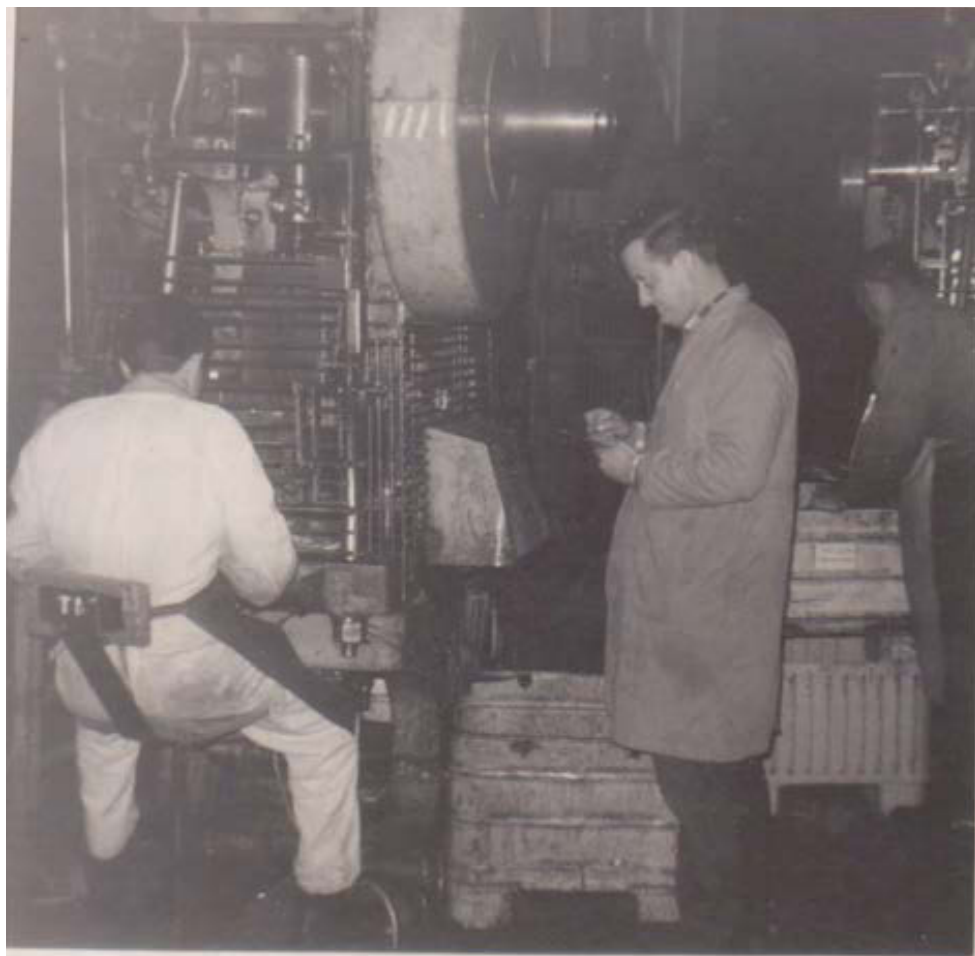
Ένα ανδρόγυνο με λογαριασμό θα μπορούσε μετά από 23 χρόνια να μαζέψει την προκαταβολή παίρνοντας δάνειο από την τράπεζα να αγοράσει το πρώτο το σπίτι. Τα επιτόκια ήταν χαμηλά, περίπου τέσσερα τοις 100 και η αξία του σπιτιού διπλασιαζόταν σε δυο τρία χρόνια. Πολύ άρπαξαν την ευκαιρία και αγόρασαν το σπίτι, το κρατούσαν για δυο τρία χρόνια και το πουλούσαν και έδιναν προκαταβολή για δύο σπίτια. Αυτά που ήταν τότε πολύ ακριβά ήταν τα ηλεκτρικά είδη, ψυγεία, τηλεοράσεις, ραδιοπικά. Πολλοί από τους Έλληνες μετά από λίγα χρόνια άνοιγαν μαγαζιά, μιλκ μπαρ, καφέ τα έλεγαν τότε. Πουλούσαν πατάτες τηγανιτές,

ψάρι τηγαντό βουτηγμένο σε κυλό και hamburgers και γάλα ανακατεμένο με σοκολάτα και διάφορες ουσίες και διάφορα άλλα τρόφιμα. Αυτά τα μαγαζιά που δεν τα ήθελαν οι Αυστραλοί γιατί είχε πολύ δουλειά για επτά μέρες γρήγορα πέρασαν σε ελληνικά χέρια. 90 τοις εκατό σε όλες οι πόλεις και τα χωριά τα καφέ τα πήραν Έλληνες κλεισμένοι στο μαγαζί επτά μέρες, 16 ώρες την ημέρα.

Αυτό που έλειπε για πολλούς ήταν η διασκέδαση. Ένας ελληνικός σινεμάς ήταν τότε που έπαιζε ελληνικές ταινίες η ινδιάνικες με ελληνικούς υπότιτλους (Λόουσον Θίατερ στο Ρέντιφερν, μετά άνοιξε και το Μαρίνα στο Ρόσμπερι και τέλος στο Στένμορ ιδιοκτησία του μακαρίτη Κρις Λούν). Ήταν και τα καφενεία που πολύ έπαιζαν χαρτιά ή τα μπουζούκια, αν όμως ήσουν ένας από τους θαμώνες δεν θα έπαιρνες ποτέ το πολυπόθητο σπίτι ούτε και θα μπορούσες να μόντρωσης τα παιδιά που αυτό ήταν το όνειρο κάθε Έλληνα και πολύ το πέτυχαν. Τώρα στην Αυστραλία έχει πολλούς επιστήμονες ελληνικής καταγωγής.

Αφού λοιπόν δεν μπορούσαν να σμιξουμε τους Αυστραλούς ίδρυσαν εκτός από την κεντρική κοινότητα και αδελφότητες. ο κάθε νόμος της Ελλάδος είχε και έχει και μία αδελφότητα που διοργανώνει διάφορες εκδηλώσεις, χορούς, γέμιζαν οι αίθουσες σε κάθε χορό που διοργάνωναν με προέδρους και διοικητικό συμβούλιο κάνοντας εκλογές κάθε δύο χρόνια. Αυτό όμως που κράτησε τους Έλληνες μαζί ήταν η εκκλησία. Τον πρώτο καιρό ήταν τρεις εκκλησίες. Η Παναγιά στο Ρέντιφερν που οι πιο πολλοί Έλληνες σε αυτήν παντρευθήκαμε, η Αγία Τριάδα στο Σάρρι Χιλ και η Αγία Σοφία στο Πάντικτον. Αυτές ανήκαν στην κοινότητα του Σίδνεϊ. Όταν όμως έγιναν πολύ δεν ήταν αρκετές. Τότε το πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως που υπάγεται και η Αυστραλία διόρισε αρχιεπίσκοπο και αρχισα να κτίσουν εκκλησίες, στην αρχή εκεί που ήταν οι πιο πολλοί Έλληνες που με τον οβολό τους έκατσαν και άλλες και άλλες. Ο αρχιεπίσκοπος τότε Ιεζεκιήλ έφερε παπάδες από την Ελλάδα. Με τις οικονομίες κτίστηκαν πολυτελείς εκκλησία σχεδόν σε όλα τα προάστια του Σίδνεϊ. Έτσι το τέλος της δεκαετίας του 60 βρήκε το Σίδνεϊ με ελληνικές ορθόδοξες εκκλησίες, ελληνικά μαγαζιά, αδελφότητες που κάθε Σάββατο βράδυ γέμιζαν τις αίθουσες με θαμώνες που γλεντούσαν μέχρι τις πρωινές ώρες.

Και τώρα μερικά δυσάρεστα γεγονό-

τα. Πρώτο, η διχόνοια μεταξύ κεντρικής κοινότητας και Αρχιεπισκοπής. Η κοινότητα δεν ήθελε με κανένα τρόπο να παραδώσει τις τρεις εκκλησίες στην Αρχιεπισκοπή και ο τότε Αρχιεπίσκοπος έκανε παράνομες τις εκκλησίες της. Τα μυστήρια που εκτελούσαν οι εκκλησίες της κοινότητας θεωρούνταν παράνομα από το ελληνικό κράτος για πολλά χρόνια. Μετά γιόρταζαν χωριστά τις εθνικές γιορτές μέχρι τελευταίως πους όταν γράφεται αυτό το βιβλίο μαθαίνουμε ότι υπήρξε κάποια συμφωνία και από τώρα ο Αρχιεπίσκοπος θα αναλάβει και τις εκκλησίες της Κοινότητας και θα νομιμοποιήσει και τα μυστήρια που τελούνται σε αυτές. Και το δεύτερο δυσάρεστο γεγονός, μια μαύρη σελίδα για την ελληνική ομογένεια του Σίδνεϋ, το σκάνδαλο των συντάξεων.

Ήταν στα μέσα του 1970 όταν μια διάδοση ήρθε σαν αστραπή μέσα στην Παροικία. Ότι πληρώνοντας ένα μικρό χρηματικό ποσό θα σου έβγαζαν σύνταξη αναπηρίας και θα την έπαιρνες για πάντα και θα μπορούσες αυτήν την σύνταξη να την παίρνεις και στην Ελλάδα. Το θέμα άρχισε να συζητείται πρώτα στα καφενεία και σιγά-σιγά διαδόθηκε και σε όλους η ιδέα αυτή φάνηκε καλή. Σε πολλούς που ήταν πολύ εργατικοί άνθρωποι, που δεν είχαν μείνει ποτέ χωρίς δουλειά ούτε καλά-καλά ήξεραν ότι υπάρχει ταμείο ανεργίας ή κοινωνικών ασφαλίσεων. Πήραν τα μπαστούνια και κουτσαίνοντας κυκλοφορούσαν στους δρόμους του Μάρικβιλ ή του Νιουτάουν (στα προάστια αυτά ζούσαν τότε πολλοί Έλ-

ληνες). Άλλοι πάλι προσποιούνταν τους τρελούς και όταν οι κοινωνικοί λειτουργοί τους επισκέπτονταν στο σπίτι τους για να τους προσφέρουν οικονομική πηκή βοήθεια ανάγκαζαν να τα παιδιά τους να κλαίνε και οι γυναίκες τους λερωμένες με αχτένιστα τα μαλλιά να δείχνουν ότι κακοποιούνται. Ή έδιναν πιστοποιητικά ασθένειας με το αζημίωτο φυσικά. Κάποιοι από αυτούς δούλευαν και στα σπίτια τους κρυφά από το κράτος όπως ράψιμο κι άλλες δουλειές. Μερικοί πήραν τη σύνταξη και έφυγαν για την Ελλάδα. Τότε το δολάριο της Αυστραλίας είχε μεγάλη αξία λόγω της δραχμής που συχνά την υποτιμούσαν. Πέρασε κάμποσος καιρός ώσπου ένας αστυνομικός ανακάλυψε τι γινόταν με τους Έλληνες. Ένα πρωί νωρίς έκανε έφοδο στα σπίτια των υπόπτων, μάζεψε περίπου 20050 Έλληνες για να κλείσει. Φανταστείτε ότι επακολούθησε. Πολλοί ήταν εκείνοι που πήγα να βοηθήσουν την ανάκριση σαν μάρτυρες υπεράσπισης με μια καλή κουβέντα, πόσο δηλαδή καλοί και εργατικοί άνθρωποι ήταν και πόσο άδικο τους κατηγορούσαν. Τι μπορούσε να κάνει αστυνομία, τους άφησε ελεύθερους με όρους αφού τους έκοψε τη σύνταξη και τους πέρασε πάλι από κρατικούς γιατρούς. Έγινε και το δικαστήριο μετά από καιρό, δεν δικάστηκε κανένας, ποιος πολιτικός θα τολμούσε να τα βάλει με μια τόσο μεγάλη εθνικότητα, την ελληνική, με τόσους ψήφους. Ο μόνος που βρήκε τον μπελά του ήταν ο αστυνομικός που τους συνέλαβε.